

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miasta Piotrkowa Tryb.
z dnia ... grudnia 2014 roku

**MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
DLA MIASTA PIOTRKOWA TRYBUNALSKIEGO
NA 2015 ROK**

**Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej**

Piotrków Trybunalski, grudzień 2014 roku

Biorąc pod uwagę liczne problemy społeczne występujące w naszym kraju, te związane z alkoholem mają znaczenie szczególne. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów szkód alkoholowych, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie z tego tytułu ponosi budżet państwa. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak również rodzin, podobnie jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, między innymi: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Dlatego działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym i rozwiązywania ich powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej¹.

W Polsce podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (t.j.: Dz.U. 2012r., poz. 1356 ze zm.).

Ustawa określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu. Kompleksowo reguluje między innymi zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Określa również źródła finansowania tych zadań.

Zadania skupione na profilaktyce oraz rozwiązywaniu problemów alkoholowych są realizowane w formie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalanych corocznie przez każdą gminę w Polsce².

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Realizacja niniejszego Programu ma charakter ciągły i stanowi kontynuację działań podejmowanych w ostatnich latach przez Miasto na rzecz profilaktyki uzależnień oraz rozwiązywania problemów alkoholowych. W związku z powyższym niezmiennie pozostają: cel główny Programu, grupy docelowe, działania, rezultaty i produkty oraz kontrola realizacji Programu:

¹ zob. http://www.parpa.pl/images/image/NP%202011_2015_11_011.pdf

² ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (t.j.: Dz.U. 2012r., poz. 1356 ze zm.)

I. CEL GŁÓWNY PROGRAMU:

„Ukazywanie młodym ludziom bardziej alternatywnych form spędzania czasu wolnego i uświadamianie im, że tylko wychowanie w trzeźwości i przeciwdziałanie alkoholizmowi może zapobiec wielu niepowodzeniom w życiu każdego człowieka”.

II. GRUPY DOCELOWE

Zadania ujęte w Programie skierowane są przede wszystkim do:

- dzieci i młodzieży z piotrkowskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, mieszczących się na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego.

Spożywanie alkoholu jest najbardziej rozpowszechnionym zachowaniem ryzykownym wśród nastolatków (badania ESPAD, HBSC, badania mokotowskie). Choć jak wskazują badania, zdecydowana większość uczniów w wieku lat 15 i 17 należy do grona konsumentów alkoholu, to po gwałtownym wzroście spożycia alkoholu przez młodzież w latach 1989–2003 zaobserwowano spadek spożycia wśród uczniów młodszych oraz stabilizację w grupie młodzieży starszej. Należy jednak zwrócić uwagę na wzrastającą liczbę pijących alkohol dziewcząt i młodych kobiet. Wskaźniki spożycia alkoholu przez dziewczęta dążą do zrównania się ze wskaźnikami osiąganymi przez chłopców³;

- osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, często dotkniętych problemem przemocy domowej i szukających pomocy w Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

- osób starszych, które nie pracują już zawodowo i wymagają przystosowania się do zmieniających się warunków życia (nadmiar wolnego czasu, zwiększone ryzyko sięgania po alkohol).

Za realizację Programu odpowiadają niezmiennie: Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej oraz członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do partnerów natomiast zaliczamy: stowarzyszenia niosące pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom, Poradnię dla Osób z Problemem Alkoholowym, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Kościoły, Punkt konsultacyjny „Pomarańczowa Linia”, szkoły, placówki oświatowe, placówki opiekuńcze, Środowiskową Świetlicę Socjoterapeutyczną „Bartek”, świetlice Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Miejski Ośrodek Kultury oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji w Piotrkowie Trybunalskim.

³ http://www.parpa.pl/images/image/NP%202011_2015_11_011.pdf

III. DZIAŁANIA

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i osób zagrożonych uzależnieniem

- 1.1. Współpraca z poradnią wspomagającą proces wychodzenia z uzależnienia

2. Udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

- 2.1. Wspieranie działalności świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży oraz klubów wolontariatu
- 2.2. Wspieranie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej
- 2.3. Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży – kolonii oraz obozów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych i dotkniętych przemocą domową
- 2.4. Organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych
- 2.5. Kierowanie na badania w celu ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu
- 2.6. Kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu
- 2.7. Doposażenie placów gier, zabaw i boisk oraz terenów rekreacyjnych

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych, udział w ogólnopolskich kampaniach i podejmowanie inicjatyw lokalnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

- 3.1. Realizacja programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz rodziców, promujących zdrowy styl życia, informowanie o uzależnieniach i ich skutkach, edukację psychologiczną i społeczną, edukację prawną oraz działania interwencyjne

- 3.2. Programy profilaktyczne skierowane do osób starszych i osób bezdomnych
- 3.3. Koordynowanie Ogólnopolskiej Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”
- 3.4. Organizacja Piotrkowskiego Dnia Profilaktyki z udziałem dzieci ze szkół piotrkowskich
- 3.5. Organizowanie i dofinansowywanie szkoleń i seminariów z zakresu problemów uzależnień, działań profilaktycznych, metod wczesnej diagnozy i interwencji dla grup zawodowych: policjantów, strażników miejskich, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych, pielęgniarek środowiskowych, lekarzy, pedagogów, nauczycieli i wychowawców
- 3.6. Prowadzenie działań na rzecz dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych formach spędzania wolnego czasu i zajęciach socjoterapeutycznych, plastycznych i innych
- 3.7. Zakup fachowej literatury oraz środków audiowizualnych dla instytucji prowadzących działalność profilaktyczną

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych

- 4.1. Współpraca i wspieranie stowarzyszeń abstynenckich, grup wsparcia w zakresie propagowania zdrowego stylu życia
- 4.2. Kampania społeczna na rzecz rodziny
- 4.3. Wspieranie działalności instytucji oraz organizacji pozarządowych działających na terenie miasta podejmujących działania na rzecz pomocy osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Zadania interwencyjne i kontrolne są realizowane poprzez bieżące kontrole przeprowadzane przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Natomiast w roli oskarżyciela publicznego przed właściwym sądem występują Przewodniczący i Sekretarz Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Powyższe działanie jest na bieżąco monitorowane, a jego realizacja nastąpi w przypadku pojawienia się takiej konieczności.

IV. REZULTATY I PRODUKTY

Rezultaty twarde:

- zwiększenie dostępności leczenia w Poradni dla Osób z Problemami Alkoholowymi;
- poprawa jakości funkcjonowania świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży oraz klubów wolontariatu;
- rozwój Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
- organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych i dotkniętych przemocą domową;
- tworzenie nowych miejsc zabaw i gier dla dzieci na terenie miasta;
- realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży ze szkół piotrkowskich, a także skierowanych do osób starszych i bezdomnych z terenu miasta Piotrkowa Trybunalskiego;
- organizacja Piotrkowskiego Dnia Profilaktyki;
- funkcjonowanie Klubu Seniora – alternatywą dla osób starszych i nieaktywnych zawodowo;
- organizacja szkoleń dla członków MKRPA i grup zawodowych, które w swojej pracy dotyczą problemów uzależnień;
- kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Rezultaty miękkie:

- zwiększenie świadomości młodych ludzi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi;
- poszerzenie wiedzy dzieci i młodzieży na temat skutków zażywania środków odurzających;
- nabycie umiejętności prowadzenia dyskusji w grupie i wyrażania swoich poglądów.

V. BUDŻET PROGRAMU - zgodny z planem finansowym miasta na 2015 rok.

Ustawodawca zagwarantował na realizację zadań ujętych w Programie środki finansowe w postaci opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych, które przedsiębiorcy wnoszą na rachunek gminy⁴.

Lp.	Zadania	Realizatorzy i partnerzy
1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i osób zagrożonych uzależnieniem.		
1.1.	Współpraca z poradnią wspomagającą proces wychodzenia z uzależnienia	Poradnia dla Osób z Problemami Alkoholowymi
2. Udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.		
2.1.	Wspieranie działalności świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży oraz klubów wolontariatu	Kościół, stowarzyszenia, Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”
2.2.	Wspieranie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej	MOPR
2.3.	Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży – kolonii oraz obozów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych i dotkniętych przemocą domową	Placówki opiekuńcze, kościoły, Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”, OSiR, MOK, Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej
2.4.	Organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych	OSiR, Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”, MOK, Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej
2.5.	Kierowanie na badania w celu ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu	MKRPA
2.6.	Kierowanie do Sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	MKRPA
2.7.	Doposażenie placów gier, zabaw i boisk oraz terenów rekreacyjnych	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych, udział w ogólnopolskich kampaniach i podejmowanie inicjatyw lokalnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.		
3.1.	Realizacja programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży, rodziców promujących zdrowy styl życia, informowanie o uzależnieniach i ich skutkach, edukację psychologiczną i społeczną, edukację prawną oraz działania interwencyjne	Szkoły oraz placówki oświatowe i opiekuńcze, MOPR, świetlice środowiskowe, Noclegownia

⁴ zob. http://www.parpa.pl/images/image/NP%202011_2015_11_011.pdf

3.2.	Programy profilaktyczne skierowane do osób starszych i osób bezdomnych	MOK, stowarzyszenia, Noclegownia
3.3.	Koordinowanie Ogólnopolskiej Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej, OSiR, MKRPA, szkoły, kluby sportowe, stowarzyszenia, MOK, Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”
3.4.	Organizacja Piotrkowskiego Dnia Profilaktyki z udziałem dzieci ze szkół piotrkowskich	Szkoły, MKRPA
3.5.	Organizowanie i dofinansowywanie szkoleń i seminariów z zakresu problemów uzależnień, działań profilaktycznych, metod wczesnej diagnozy i interwencji dla grup zawodowych: policjantów, strażników miejskich, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych, pielęgniarek środowiskowych, lekarzy, pedagogów, nauczycieli i wychowawców	MKRPA, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Policja, Straż Miejska, szkoły, MOPR
3.6.	Prowadzenie działań na rzecz dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych formach spędzania wolnego czasu i zajęciach socjoterapeutycznych, plastycznych i innych	Szkoły
3.7.	Zakup fachowej literatury oraz środków audiowizualnych dla instytucji prowadzących działalność profilaktyczną	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej, szkoły
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.		
4.1.	Współpraca i wspieranie stowarzyszeń abstynenckich, grup wsparcia w zakresie propagowania zdrowego stylu życia	Stowarzyszenia Abstynenckie,
4.2.	Kampania społeczna na rzecz rodziny	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej, MKRPA, OSiR, MOPR, MOK
4.3.	Wspieranie działalności instytucji oraz organizacji pozarządowych działających na terenie miasta podejmujących działania na rzecz pomocy osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej; Areszt Śledczy, Straż Miejska i Komenda Miejska Policji, Noclegownia
5.	Wynagrodzenia dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- a) członkom MKRPA przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Komisji i Zespołów w wysokości 144,00 zł/brutto za każde posiedzenie,
- b) podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi obecność na posiedzeniu Komisji oraz aktywny udział w pracach zespołów merytorycznych potwierdzona podpisem na liście obecności,
- c) członkowie Komisji mogą otrzymać wynagrodzenie za jedno posiedzenie Komisji/Zespołu w danym dniu,
- d) członek Komisji może otrzymać wynagrodzenie maksymalne za cztery posiedzenia Komisji/Zespołu w ciągu miesiąca.

Koszt realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok wynosi 1.425.000,00 zł.

VI. KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych projektów składają sprawozdanie Pełnomocnikowi Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, opracowane na podstawie informacji przedłożonych przez jednostki realizujące Program do końca stycznia za rok poprzedni.
- 2) Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych składa sprawozdanie Prezydentowi Miasta z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Piotrkowa Trybunalskiego do końca lutego za rok poprzedni.
- 3) Prezydent Miasta składa sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Piotrkowa Trybunalskiego Radzie Miasta do 31 marca za rok poprzedni.